

Előfizetési árak:
Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kurzaparti-utca 31. szám,
hova a lap szellemi részét
illető közlemények, előfizetési
pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMŰ KÖZLÖNY.

Hirdetések árát
valamint nyílt-téri közl-
mények kiadó-hivatalunk mé-
ret szerint oleón szái ut.
Egyes példányok kaphatnk.
nyomdánkban, Stark N. és
Szigethy Z. könyvkereskb-
számunként 5 krajczáré l.
Kéziratok vissza tartat nk.

Megjelenik hetenként háromszor :
vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Főszerkesztő: SIMA FERENCZ.
Felelős-szerkesztő: PINTÉR GYULA.

Lapunk megrendelhető:
a kiadó-hivatalban és lapkihordóink útján
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Vergődés.

Ha annyira utálatos nem volna, igazán szánalomra méltó lenne az a gyámoltalan vergődés, amit Vadnay Bandi a maga által készített veremben véghez visz.

A veszett düh önkívületében egy ragadozó állat fékezhetetlen mohóságával csapott le Pandovits Dömére. Tele kürtölte az egész országot, hogy sikkasztást fedezett föl, és hogy a sikkasztó a Sima Ferencz vezérlete alatt álló függetlenségi és 48-as pártnak egyik oszlopos tagja. Lőn hetedhét vármegyére szóló nagy gaudium, s a káröröm mámorában csak apró bagatell dolognak vették azt a visszaélést, hogy a főispán rendőri és bírói hatalmat bitorolt, mert hát úgy vélekedtek, hogy a sikerben megtalálják a mentséget.

Mindjárt nagy lett azonban a meghökkenés, mikor hire ment, hogy Pandovits egy fillért se sikkasztott, tehát a főispán uram a hatalommal való visszaélést ártatlan emberrel szemben követte el. — A kaszinóban összedugták a fejüket az okosok és egyik törzsökös pákulicz keserű humorral dörögte: No Bandi, úgy jártál, mint az adomabeli vitéz, aki hangosan kiabált a kapitányának:

- Kapitány uram, törököt fogtam!
- Hozd ide.
- De nem ereszt ám!

Olyan sikkasztót fogott Vadnay is, aki helyett ő kerülhet a kóterba, ha ugyan van még Magyarországon egy garas ára törvény és egy szemernyi igazság.

Harem a róka nem azért róka, hogy kísérletet ne tegyen kiszabadulni a veszedelemből, Ha nincs is reménye rá, hogy megmenthesse a bundáját, mégis megteszi a kísérletet arra, hogy kijátszhassa a vadászok figyelmét.

Addig is tehát, míg valami ravaszságot kifundálhatnak, arra pályáztak, hogy a látszatot megmentsék. Azért megkapták az utasítást a félhivatalos lap, hogy tartsa fenn a sikkasztás vádját és igyekezzék elhitetni a világgal, hogy Pandovits Döme számadásának rendbehozása nem egyéb, mint gyarló kísérlet a — bűnpalástolásra.

Persze, a bűntakarók mi vagyunk: Pandovits Döme barátai.

Hiszen igaz, Csongrád vármegyében régóta divatja van a bűnpalástolásnak. Éveken át vígan üzték azt — nagyban és kicsinyben. De — hogy bizonyosság gyanánt többet ne említsünk, csak a csongrádi és horgosi sikkasztások ézületes történetét — a bűnpalástolók nem a mi taborunkban vannak, hanem abban a handában, a melynek élén ez idő szerint Vadnay Bandi vitézkedik.

Az ellenzék nem szorult rá erre a rut-

mesterkedésre, nem is ért hozzá. de módja és hatalma sincs hozzá. Az ilyesmit csak az teheti meg, akinek a kezében van nemcsak az üldözési joga, hanem a földérités vagy eltussolás módja is.

Például a Pandovits esetben józan észszel el nem képzelhető, hogy mikép lehetne akár Pandovitsnak, akár a barátainak az állítólagos bünt elpalástolni. Mert ha azt állítja Pandovits, hogy a látszólag hiányzó pénzt nem a saját céljaira, hanem az iskolaszék rendes kiadásaira fordította, akkor ezt bizonyítania is kell. A bizonyítékokat pedig a vármegye és a bíróság a legszigorubb elbírálás alá veszi. Meg fogják vizsgálni, hogy tényleg megtörtént-e a főlzámitott kiadások és jogosan teljesítettek-e? S csak ha ezt a kritikát diadalmasan kiállja a számadás, akkor következhetik be a fölmentés.

Ne komédiázzanak hát azzal a váddal, hogy Pandovits bűnpalástolás útján akar szabadulni a bajból. Hanem vallják be, ami ugy is előbb utóbb be fog bizonyulni, hogy Vadnay Badi a saját maga által ásott verembe bukkott.

A függetlenségi és 48-as anyapárt ujéve.

A politikai pártok, a régi szokáshoz híven, ujén napján az idén is fölkeresték vezéreiket és elnökeiket, hogy őket üdvözljék, és velük a politikai kelyzetről szót váltssanak.

Lapunk szükre szabott tere nem engedi meg, hogy a különböző pártok körében elhangzott összes beszédeket közöljük. Csupán arra szorítkozunk tehát, hogy a függetlenségi és 48-as anyapárt kebelében történeteket hozzuk olvasóink tudomására a következőkben:

A függetlenségi és 48-as párt tagjai az üllői klubhelyiségekben jöttek össze és innen mentek el a párt elnökéhez Bartha Miklósnak lakására. Ugron Gábor a fővárostól távol lévén, őt a párt tagjai a következő távirattal üdvözlétek:

Ugron Gábor

Székyudvarhely.

A függetlenségi negyennyolczas pártnak a te vezetésed alatt álló tagjai, kik ma Bartha Miklósnál összegyűltek, az ujév alkalmából üdvözlük a vezért. Az üjlesztendő új, minden eddigieknel nehezebb küzdelmet hoz reánk. Erősítsen meg téged ezekre a bennünk való hit, mint a hogy bennünket megerősít a hit tebened.

A függetlenségi 48-as párt.

Bartha Miklósnak a párt érzelmei Holló Lajóé orsz. képviselő tolmácsolta. „Nemcsak a személyed iránt való tisztelet ugymond — hozott hozzád, hanem az elveinkhez való ragaszkodás is. Te egy egész életet töltöttél el önfeledőzón küzdelem fáradva, harczolva egy szent célért. Elmentél sokszor az élet örömei mellett, nem hallgattál a csábító alkalmakra. Nagy tehetségedet, sepiótlon jellemet nem a magad, de mindig csak a haza javára értékesítetted. Mikor eljövünk hozzád, mint pártunk elnökéhez, erőt akarunk meríteni a Te életedből és példádból, hogy hogyan kell azt a nagy eszmét szolgálni, a mely bennünket egy táborkba egyesít. Mióta a magyar nemzeti önállóság elbukott, azóta a hazának küzdelme mindig egyforma volt.

Szembeszállni a hatalommal, szenvedni ez erőszak nyomását tűrni, a gunt és kisebbitést, e mellett türethetetlenül küzdeni és fáradni, hogy a nemzet történeti nagy jogai el ne vesszenek és a nemzetből, a nemzeti önállóság érzete ki ne pusztuljon. Évtizedeken keresztül nem volt alkotmányos országgyűlés, Bécs kegyenczei és kiválasztottai uralkodtak a nemzetben több-kevesebb alkotmányos álarccsal.

De a küzdelem a nemzet jogaiért meg nem szűnt, a hazafiak tábora el nem csüggedett, hanem munkált odaadón, fáradhatatlanul, míg egy kedvező fordulat a nemzet összes rétegeit egyesítette és ekkor a nemzet mindig egy-egy darabot tördelt le a reá nehezedő idegen hatalom békóiból. Ma már csak a maradványok vannak meg, de még ezek is oly terhesek és nyomasztók, hogy miattuk a szabad és független nemzeti élet ki nem fejlődhetik: Mi tehát folytatjuk a százados küzdelmet, erőt merítve vezérünk önzetlen példájából. És ezen vezérek közül te voltál mindig egyike azoknak, a kiket az egész nemzet osztatlan rokonszenvvel kísért és a kit mi is lelkünknek egész szeretetével veszünk körül. Az istent tártson meg téged sokáig a haza javára.

Bartha Miklós válasza ez volt:

Az én munkásságom szót sem érdemel. A hangya többet gyűjt, minf a mennyire szüksége van. A hangya dolgozik, ha nincs is rá szüksége. A cserebogár még hejléket sem épít magának. Ezek jelenségek, melyek az organizmussal állhatnak összefüggésben. Életösztönök, melyekről n m tehetünk. Az én életösztönöm a munka hazánk szabadságáért. Belső, ellenállhatatlan vágyat élegetik ki ezzel. Nincs hát benne érdem. Egyszerűen engedelmekedek egy rajtam állandóan uralkodó felsőbb hatalomnak.

Ti is így vagytok. Világi javak és a külső dicőségnek kiáltása nélkül folytatjátok a küzdelmet, egy belső szózatra hallgatva. Eppen ezért — mi e pillanatban nem képviseljük a nemzet hatalmát, de képviseljük a nemzet közlelkiismeretét. Ez az a belső szózat, mely munkára ösztönöz, megnyugtát s ha elhanyagoljuk kötelességünket, vádol.

A lelkiismeret szólalt meg Ugron Gáborban, mikor a mult költségvetési tárgyalás alkalmával erős yállaira vette az ellenzék minden kötelességet. (Eljenzés.) Ez szólat meg mindnyájunk által, midőn szóval és írásban tiltakoztunk a korrupciónak ama kinövéséi ellen, melyek a tavasszal derítették föl. Tiltakozásunkat Polónyi Géza barátunk találon jellemezte e szavakkal: ünnep előtt a magyar háztáj nagymosást tart. Ez a korrupciónus vita domborodott ki, mint az elmúlt évszak egyik jellemző sajátága. Talán ez az, a miről bizonyos kedvteliséssel állítják, hogy éles a modorunk. Hát bizony, az Angiász istállóját nem boglárköves kocsgattal tisztogatják, hanem kemény nyirágseprűvel. (Ugy van!) Aztán az ellenzék nem cukrász, a ki csak édességekkel szolgál, hanem patikárius, a ki oda nyújtja az orvosságot, ha mindjárt keserű is. (Eljenzés)

Időrendben a mult év eseményei között az ezredévi ünnepségek sorozata domborodik ki. Kegyeletes érzelmeinket sokszor megzavarta az a tény, hogy hazánk nemzetközi szerepét óvatosan elrejtették a kiállításnak, a lakmározásoknak, a kongresszusoknak és az ós-budavári és konstantinápolyi tivornyahelyeknek olykor nagyon is sötét árnyékában. (Ugy van.) Közjogi szereplésünk európai értelemben, absolute nem volt. Soha sem éreztük jobban, hogy tartomány vagyunk és nem önálló állam. A vaskapu megnyitásánál egyenesen azt kellett éreznünk, hogy osztráktartomány vagyunk. Organikus és alárendelt alkotársza a németül beszélő, osztrák hagyományoknak hódoló, minden hatalmat Bécsbe koncentráló öszbirodalomnak. (Általános helyeslés.)

Harmadik esemény gyanánt a választásokat említem föl. Panaszainkat nem ismétlem. A vádaskodást mellőzöm. De sokszor kutatom: ki a hibás? Lehet-e a felelősséget kizárólag az erőszakoskodó és korrumpáló kormányra harítani? Nem. De lehet-e kizárólag a nemzet ellenálló képességének teljes hiányát előtérbe helyezni? Azt sem lehet. Avagy mondhatjuk-e: a kormány programjának politikai és erkölcsi tartalma gyakorlati ellenállhatatlan hatást? (Derűlttség.) Ez a mosoly feleslegessé

teszi válaszat. Hiszen tudjuk, hogy a kormány programja az egyházi politikai reformtervényeknek az életbe való átültetéséből állott. Ezt be is váltotta. Maradt hát kezében egy fehér lap.

De a nemzet tudta, hogy jön a nemzetgazdasági kiegyezés, jön a véderőforrón, jön a tűzrégi fölszerelésre megkívánt áldozat, jönni kell az adó-reformnak és a közigazgatási törvények egész sorozatának. Mi volt ebből a fehér lapon? Semmi. (Igaz. Ugy van!) A legvitálisabb kérdésekben abszolút nem vala a nemzet tájékozva. És mégis többséget kapott a kormány. De mégis. Volt egy kérdés, melynek megoldási iránya felől senki sem lehetett kétségesben. A kvóta. Mindenki látta, hogy a Ház felszólításának egyéb oka nem volt és nem lehetett, mint a kvótabizottság azon elhatározása, hogy több terhet nem fogad el, mint a mennyit viselünk. A kormánynak más kvótabizottságra és más elhatározásra vala szüksége. — Ezt csak egy más Házal effektualhatta.

Volt tehát egy általánosan ismert jelszava is a választásoknak. A kvótaemelés. Mindenki tudta, hogy kormánypártira szavazni annyit jelent, mint a kvótát évente 8-10 millióval tíz évre fölemelni. És a kormány mégis többséget kapott. Lehet-e ilyen tény az okok fűrészes és választási tényezők latba vetése nélkül egyszerűen tudomásul venni, mint nemzeti akaratot? (Ugy van! Ugy van!) Lehet-e föltételezni, hogy az erő befolyása nélkül, egy nemzet önként mondjon le a vitális érdekeiről? (Ugy van!) Mit jelent a kvótaemelés? Talán a véderő fejlesztését, harcra készessé tételét, felszerelésének fokozását, tiszti fizetéseinek fölemelését — a miket ma-holnap valóságos követelni fognak fölünk —? Nem. A kvótaemelés ránk nézve azt az egyszerű műveletet jelenti, hogy a szomszéd állam vállairól emeljünk le éventenként 8-10 millió terhet és azt rakjuk át a magunk vállára. (Ugy van! Ugy van!) Jelenti tehát a józanság teljes hiányát a jogosult önérdék teljes mellőzését. Azt jelenti, hogy a magyar nemzetben életösztön nincs. (Ugy van! Ugy van!)

Sajátosság viszonyok ezek. A nemzetből azt kívánja a kormány, hogy éppen abban az évben adjon bizonyosságot saját életösztönének teljes hiányáról, a mikor ezer éves életének fennállását ünnepli? Mi itt a hazugság? Az ezer éves léte-e egy nagy történelmi falsum, vagy az életösztön létele egy nagy politikai ráfogás? Egyik sem. Tény, hogy ezer év óta élünk s mivel tény, tehát a mi nemzeti életösztönünk szívós és erőteljes. Mi hát a hazugság? A választás. (Igaz, éljen!)

A nemzet nem választott. Ha választottnak volna, megkülönböztette volna a jót a rossztól. Ha szabadon szavazott volna, nem szavazott volna azokra, kik a kvótát emelni hajlandók. A nemzet figyelmét nem kerüldhette ki, hogy Ausztriában senki sincs, a ki az osztrák kvótát emelni akarná. Senki

A SZENTESI LAP TÁRCZÁJA.

Hogy lott Gábor Áronból őrnagy*)

— Történelmi rajz. —

Budapest, jan. 1.

Az 1848 diki év első fele szomorú volt az erdélyi magyarokra nézve. Az oláhok és a szászok nagy tömegekben lázadtak fel a Kossuth Lajos kormánya ellen, tüzzel-vassal pusztították a köztük élő kevés számú magyarok családját, tüzhelyét vagyonát. A bécsi kamarilla pártfogásba vette ezeket a lázadókat s őket pénzzel, fegyverrel és tisztekkel látta el; ezenkívül a rendes katonaságot is mindenütt segítségükre küldte, a hol szorongatták őket az ellenállásra tömörült magyarok.

A magyaroknak ezen üldözése addig tartott, míg a bíres Bem tábornok a Kossuth Lajos megbízásából be nem ment Erdélybe s ott hadsereget nem szervezett. Ettől az időponttól megfordult a kocka, mert azzal a gyorsasággal, mely a Bem mozdulatait világhírűvé tette, kis seregével beszángulodta egész Erdélyt, a vár erődtételeket elfoglalta s az osztrákokkal egyesült oláh és szász táborokat, a kol csak találta, megverte és szétugrasztotta a szélreza minden irányába.

Mikor Bem számba vette Kolozsváron a helyzetet és a földleírásokból tanulmányozni kezdte Erdély katonai fekvését, igen feltűnt neki, hogy van egy szöglete Erdélynek, a hová sem az osztrák hadsereg, sem az oláh és szász lázadó csapatok, labukat egy pillanatra sem tudták betenni. Ez volt Háromszék.

Vajjon mi történt Háromszéken?

A dolog igen egyszerű, igen tanulságos és igen meglehető, Nem történt ott semmi egyéb, minthogy

*) Ezt az érdekes történelmi rajzot a Népszóvetség első számából vettük át.

sem vállalkozik ott arra az áruháza, hogy saját hazájának terheit nagyobbítsa s ezzel szemben a szomszéd Magyarország terheit könnyítsen. De eszünkbe sem jut, hogy ilyen abszurdumot kívánjunk az osztrák polgártól. Hiszen lekáczognék ha ezt tenné, vagy számalommal néznék rá, mert az olyan érdekét mint a saját hazáját: vagy a bolondok házába való, vagy tömlöcbe. (Igaz, ugy van eljen.)

Van-e elég tébolyda és börtön Magyarországon? (Eljen! Eljen!) Vajjon hány szavazatot kapott a kormánypárt? Ezt mind elhelyezni nem tudjuk. De nem is kell. Nincs itt szó sem örültségről, sem bűnről. Csak az alkotmány vala fölfüggesztve — encnyi a tény. Győzött az erőszak, a hivatalos hatalom, a csendőr fegyvere, az osztrák katona szuronya és a pénz. Minő forrásból? A gyany országos. Kimondani nem merem. A hírlapok már gyakran megírták. En mégsem ismételtem. De föltöte csodálkozom, hogy a kormány sem meg nem czafoja, sem bíróság elé nem idézi a gyanyulokat. Hogyan? Hát a kormány nem tekinti ocsmány rágalomnak azt az állítást, hogy osztrák pénzt kapott a választásokra? Annnyira el volt durvulva erkölcsi érzéke, hogy még ezt sem tartja becsületbeli sérelemnek?

Mindezekből világos, hogy a nemzet nem választott. A képviselőház tehát nem törvényes alapokon jött létre. Ez a tudat jogosít fel arra, hogy pártunk neccak a házbba működjek, hanem a Házon kívüli működésre telessük a súlyt. Szokatlan elhatározás ez, de a politikai eljárásnak — nem az elveknek, hanem az eljárásnak — a helyzethez kell alkalmazkodni. A mi köztelenségünk adva van. Allamiságunk csorba. A mozgási képességhez nincs megfelelő talaja a nemzetnek. Sorakoznunk kell tehát, hogy a legnagyobb szükség, az állami önállóság teljességét kiküzdjük. A függetlenség a legfőbb jó. Függségi viszonyban lenni annyi, mint szerencsétlenség lenni, szolgaságban görnyedni, megaláztatást szenvedni.

Sorakozásunknak eredménye csak egy lesz, ha szerves kapcsolatba jövünk a nép nagy rétegeivel. Ezért legelső munkánk a 48-as szövetség megalkotása legyen. (Helyeslés.) Eltelesszünknek ez legyen az iránya, küldelmünknek ez legyen a főtalpláléka, reményeinknek ez legyen a főforrása. (Eljenzés) a nép jogain nem gázolhattak volna. (Ugy van.)

Eddig oldott kéve valánk. De összefonjuk a szálakat ostorra. (Eljen, éljen.)

Működésünkben az a szerencsétlen kvótaharc, mely a választásoknál a függetlenségi eszméket megérettlenítette s pártunkat két tűz közé szoritotta, nem fog szerepelni. Melék tekinteték és belügyi nézeteltérések nem lesznek irányadók. Mindenki barátunk, a ki hazánk függetlenségére törekszik. Így induljunk az új küzdelemre hogy minél előbb üdvözölhessük a szabad haza felkelő napját. (Állalános éljenzés.)

a székely nép talpon állott. Valaki megmagyarázta a népnek, hogy a világon semmi sem olyan erős, mint a nép, ha bánni tud az erejével. De a nép rendszerint lomha és öntudatlan. Százzer karja van. Ha ezt egyszerre emelné föl és egyszerre suttana le vele: akkor minden összezuodnék, a mi ökle alá esik. De rendszerint az akarat százezerfelé huz, s minden kar százezer felé hadonáz. Nem egyszerre suttint így az erő, hanem százszor — mindig csak gyengén. A megosztott erő, nem erő.

Hanem a háromszéki nép egy akaraton volt s egyszerre suttintott. A gondviselés adott neki egy férfit a ki megmagyarázta, hogy az összetartásba hatalom van; de ha széthuznak, egyenkint gyengék lesznek. A közös akarat győzelmet hoz a visszavonás rabszolgaságot. Ez a férfi Gábor Áron volt.

Gábor Áron szegény székely földműves gyermeke volt és asztalos mesterséget tanult. Műhelye Kérdi-Vásárhely városában volt. A mit Kossuth Lajos mondott Nagymagyarországon, ugyanazt mondta Gábor Áron a kis Háromszéken. Ezt az egyetlen szót: „Szervezzük önmagunkat!” Tegyük össze az egyesekben rejő erőt, hogy legyen belőle hatalom. Nagymagyarország hallgatott a Kossuth lángszavárn és győzelmet aratott mindenütt az osztrák seregeken. (Gábor Áronra is hallgatott a háromszéki székelység s bizony nem tudta oda a lábát betenni sem az osztrák se, eg sem az oláh lázadó.

Mikor Gábor Áron biztatni kezdte a székelyeket az ellenállásra: nagyot bámultak rajta. Mit akar az a ember? Honnan vegyünk fegyvert Áron bátya?

A fegyvert? — kérde Áron. Hát nincs kigylometek között elég vadászember? Vadászni nem lehet puská nélkül. Ha megtudjuk lönni a farkast és a medvét, bizony nem különb vad annál az osztrák sem.

— És mi lesz puszkapor és golyó dolgában? — kérdezték tovább.

Helyi és vegyes hírek.

— Szakosztályi ülés. Szentes város képviselő testületének gazdasági szakosztálya f. hó 4-én ülést tart. Tárgeyi: 1. A tervbe vett új szálloda bérletéről érkezett ajánlatok elbírálása. 2. A csordajárás és csűrhelegelők hasznosítása. 3. A Körös-Tisza-Maros arm. társ. ajánlata a kubik godrók bérbeadása tárgyában. 4. Ifj. Zsoldos Ferenc ajánlata építési anyag beszerzése iránt. 5. Nótári örökösök ajánlata házuknak óvoda céljaira leendő megvétele iránt.

— A városi második óvoda. Szentes város közönsége 1897. január 1-től kezdve átvette a nőgyelet által fenntartott kisedőóvodát. Természetesen most már abba is díjmentesen járnak a nővendékek.

— Az ev. ref. tanítói énekkar azon hölgyeknek, kik az énekkar sikerét közreműködésükkel emelni, valamint Papp Lajosné Gonda Julia urnónak azon szívességért, hogy a női kart az előadott darabokra betanítani s az énekkarban közreműködni kegyes volt: köszönetét nyilvánítja.

— Népesedés a csongrádi róm. kath. Egyházban. A lefolyt 1896. év alatt a csongrádi róm. kath. egyházban élve született: 457 fiú és 489 leány, összesen: 946. lélek, 5-tel több, mint a 1895-ik évben. Ezek közt törvényes házasságból való 450 fiú és 468 leány, összesen 918 lélek. Törvénytelen 17 fiú és 21 leány, összesen: 38. lélek. Kettősök születtek: 18 esetben. Meghalt: 348 fi és 295 nő, összesen 643. Kevesebb az 1895-ik évinél 179-el. Ezek közt van 20 halvaszületett fiú és 18 halvaszületett leány, összesen tehát 38. halvaszületett. A halottak számának a szülöttekkel való összehasonlításánál 343 lélekszám szaporulat mutatkozik. Házaságra lépett 184 pár; 19 párral kevesebb, mint az 1895-ik évben. Ezen 184 páron kívül volt két pár, kik ambar semmi akadály nem volt utójukban, megegyeztek a polgári kötéssel s egyháziilag nem áldattak meg frigyüket, habár azért épen semmi díjat sem kellett volna fizetniök. A mi nyíltan mutatja, hogy a polgári házassággal, mely egyébként is szerfölt megnevezette a házasságkötéseket, beittott a vallástalanság terjedése.

— Ovónói állás. Szentes város iskolaszéke pályázatot hirdetett egy ovónói állásra, miután a felsőpárti ovodához megválasztott Nagy Etelka ovónó választását a kultuszminiszter nem hagyta jóvá alaki hiba miatt.

— Köszönet nyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és jóismerősöknek, akik a mult évi

— Puszkapor ad a torjai erdő eleget, — felelte Áron.

De már erre kerekre nyílt minden székely szemé. Hogy adjon a torjai erdő puszkapor?

— Hát csak úgy, hogy a puszkaporhoz jóféle mogyorófaszén kell, — mogyoróbokor pedig elegendő van a Bálványosvár aljában ugy-e? Aztán kell még bűdöskő; már pedig tudják kigylometek, hogy a torjai Bűdös-lyuk (egy hirtveves barlang) tele van bűdöskő-virággal. Csak ki kell onnan hozni. Mi kell még? Salétrom. Ez is van a Bűdöshegy oldalán. Ha a Bűdös barlang alatt kétszáz lépésnyire ázni kezdünk: salétrombányára fogunk akadni. Bizzák csak ezt kigyloméék rám. Itt van Rétyről tekintetes Székely László ur. Ugy megcsinálja ő kigylomé a puszkport, minl annak a rendje.

— De mi lesz a golyó dolgában?

Ezen sem akadunk fenn. Minden székely asszonyrak van a talásán öntányér, öntál, önkanná és önkánál Ekessége, drágasága, öröksége ez a székely asszonyrak. De a szabadság ennél nagyobb ékesség, drágább drágaság s a székelyek régit öröksége. Ami feleségeink nem fogják sajnálni a talás ékességet a szabadságért, mikor látják, hogy mi sem sajnáljuk vérünkét.

Bizony a székely asszonyrak nem sokat teketóriáztak hanem odahordták mindenüket, a mi csak oltomból való volt.

Ekkor álltak elő a legfogasabb kéddéssel: hát az ágyu hol van? Mert az osztráknak ágyuja is van ám!

— Nekünk is legyen! — felelte Áron határozottan.

Könnyű azt mondani: legyen! De honnan vegyük?

— Az ellenségétől.

— Csak hogy nem adja ám.

— Jó, Akkor csinálunk ágyut.

— Ki csinál?

december hó 28-án felejthetetlen jóanyánk, anyósunk és testvérünk végtesztesség-tételénél, — valamint ezt megelőzőleg életének utolsó perczeiben, mint segítség — jelenlétükkel, mérhetetlen fájdalom munkát enyhíteni igyekeztek: fogadják e helyen is halás köszönetünket. A család nevében,

Czirbus József.

— **Tánc-próba bál.** Rác János városunk ismert okleveles tánc-tanítója f. hó január 10-én tartja növendékeivel tánc-próbáját Sebesi János vásárszéki vendéglőjében. Felhívjuk tánckedvelők figyelmét emez élvezetes estélyre.

— **Halálóvás.** A felsőparton rémületes halállal mult ki karácsony másodnapján éjjel 10 óra körül egy tisztas derék asszony Czirbus József városi irnok édes anyja, kinek halálát a következőkben jelentik: A szerencsétlen asszony egyik vejeje névnapon, illetve vejeinek neve-estéjén csinos kis társaságban kedélyen időzött, s csak 10 óra tájban, midőn unokájával, egy 13 éves kis leánnyal hazatérően volt; alig mentek 200 méternyire, mikor hirtelen fulladás fogta elő a jólelkűt és egy utcai kúszóba leült s ott a szó teljes értelmében megfulladt. A kisleány segítségért szaladgált, de mire segítség érkezett, csupán annyit tudott mondani, hogy mindjárt meghalok s abban a pillanatban meg is halt. Borzasztó lehetett a jó léleknek küzdelme a halállal, mert meglátszott arcán s leolvasható volt arról családjának minden egyes tagja jelenlétének hiánya. Vele lakó fia a városból is távol volt, s a jó anyának csak temetésére érkezett haza. A felejthetetlen jó anya halálát, aki igazi jó anya, igazi jó nagyanya és a legjobb anyósk egyike volt, — gyászolják: Czirbus Lidia, Czirbus József városi irnok, Czirbus István, Czirbus Juliánna, Czirbus Mária és Czirbus Eszter, gyermekei, továbbá Tóth Ferencz, Czirbus Juliska, Berényi Mariska, Csányi Juliska, Doszlop Nagy Lajos és Csányi Sándor unokák, valamint Doszlop Nagy Sándor, Csányi Sándor, Bihari János és Berényi Lajos vő, végül: Herdicska Jolán, mint menyé. Nyugodjék békével kisenvedett tetemei.

— **Tűz.** Pete János III. 359. sz. házánál f. hó 2-án délutáni órákban tüzeset volt. A piszkos kémény gyulladt ki, amely rossz állapotban volt. Azonban a szomszédok ideje korán azt észre vévén, nyomban eloltották

— **En —** felelte Aron.

Azt hitték, elment az esze. Egy asztalos ágyut akar önteni. Nem koporsó az, Aron bátya, ingerkedtek a jelenlevők.

— Tudom mondá Aron komolyan. Nem koporsó, csak halotti prédikáció. Arra való, hogy ellenségeinket küldjék vele a másvilágra.

— De miből önti kegyelmed az ágyut?

— Miből? Hát a harangokból. Istenfélő ember harangszó nélkül is rátalál a templomra. De ha beüt az ellenség, leégeti falvainkat és templomainkat; akkor meglesz a harang, de nem lesz templom.

Hire ment ennek a szónak, s a nép leszedte a tornyokból a harangokat és elvitte Gábor Aronhoz.

Néhány nap mulva Kézdí-Vásárhely ugy nézett ki, mint egy fegyvergyár. A kovácsok és lakatosok puskaöveket és rugókat kalapáltak, az asztalosok puskaagyakat faragtak, a kerekesek ágyuszeket csináltak, egy nagy műhelyben puskaopt gyártottak; a szijgyártók hamszerszámot, nyergét az ágyulovakra; a patikában gyutacsokat készítettek.

Aron bátya pedig előbb fából megkésztett egy ágyumintát; ezt aztán kigyurta agyagból s egy részöntő műhelyében, az összegyűlt harangokból megöntötte az első ágyut. Ennek hírére összegyűlt a város színe-java; kivitték az ágyut Martonfalva felé a határra, ott felállították a célzástáblát ezer lépésnyire. — Aron megtöltötte az ágyut, célzalon, elstította s a golyó a tábla közepét furta keresztül. Az első lövésre centrumot talált.

Igy szerelte föl Gábor Aron a székelységet, mely aztán vitélül ellenállott az ellenség betörő hadainak.

Ezt beszélték el a bámuló Bem tábornoknak, midőn azt kérdezte, hogy miként maradt a Háromszék földje szűzen az ellenség érintésétől. Az öreg tábornok, a lengyel, spanyol és magyar önvédelmi

— **Kirabolt gazda.** Nappal — ha nem is volt fényes — kiraboltak Szegeden az utcán egy gazdát, aki erősen ünnepi állapotban mérte a járdákat olyképpen, hogy egy lépést előre ment, kettőt hátra és egy kettőt néha oldalát is. Ez az évvégi kaland K. J. ösztentiványi polgárral, aki ünneplőre jött be szegedi rokonaihoz, a Zrínyi-utcán esett meg. Ez pedig tudvalevőleg nem a város végén, hanem éppen a közepén van. A jókedvű, de győnge lábán előre igyekvő szentiványi magyart két alás kísérte egy darabig némi távolságból, aztán hozzaszegődtek a Palmay-féle ház előtt és nagy emberbaráti részvétellel egy jobbról, a másik balról kapta karon és beinvitálták a szomszédos siktorszerű rövidke utcába. S ezenközben enyelegetek vele, hogy: nono, kedves barátom. nono, csak gyékké, gyékké velünk. A két emberbarátban, akik a földi jóktól megmá mosodott férfit igen ajnározták, egy detektívtehetségű házmester, (aki már máskor is tett hasonló szolgálatot a rendőrségnek) a csavargó-kaszinó két ismert alakját ismerte fel. Az egyik Seres László András volt, a másik Kovács István, addig támogat-ták szeretettel az idegent, míg annak a tárczája a kezükbe akadt. De akkor már odatoppant a hiénákhoz Stelina Mihály házmester és rászólt a rablókra: Mit akartok ettől az embertől? A két zsvány felelet helyett eliramodott, mint a szélvész, de egy másik ember a nyomukban volt és megtudta a kilétüket. Rendőrt is keritettek ezután elő. A sárba gázolva megtalálták a kizsebelt gazda egyik tárczáját, A zsványok dobták el, sár volt rajta elég, de pénz már nem volt benne. A kihallgatásnál a kirabolt atyafival nem boldogultak, mert még ittas volt és erős meghatottsággal reagált, hogy ő nem olyan ember, akit ki lehessen rabolni. A tettesek egyike, a Kovács István sokkal őszintébb volt, ámbár előjárójában ő is azzal kezdte, hogy még „dolgozik bennem a pálinka”. Beismerte, hogy a szentiványi gazda bugyelláriusa — hogy-hogy nem az ő kezébe akadt és a tartalmán megozozkodott Szeres András-sal. A két zsvány le van tartóztatva. Azt hiszik hogy a kirabolt gazdának még egy tárczája volt, ez is hiányzik. Be kell várni, míg az atyafi kialsusza magát. A jó fogásért Stelina Mihályt megdicsérték.

— **Betörés a csendőrlaktanyába.** Kaszáról azt a hírt hozza a táviró, hogy az ottani csendőrlaktanya iroda helyiségében ejzaka betörők jartak. A tettesek álkulcsal felnyitották a nagy Wertheim-szekrényt és a benne lévő háromszáznyolcszázszob forint kilenczvenöt krajczárnyi készpénzt elrabolták. A különös bünténynek csak délután jöttek a nyomára, amikor a pénztárkezelő fizetéseket akart kiutalványozni s megütözésére nyitva és üresen találta a kasszát. A csendőrpárancsnokság azonnal megindította a nyomozást, amely ezidőig még semmiféle eredménnyel nem járt.

harczóknak ez a hős katonája, könnyéig meg volt hatva, midőn mindent halálra és elhatározta, hogy megfogja látogatni a Gábor Aron fegyverműhelyét. Es úgy lett.

Bem megjelent Kézdí-Vásárhelyen és egyenesen a részöntő műhelybe ment, a hol Gábor Aront munkába találta, közönséges székely darócruhába öltözve: Mikor a tábornok elé vezették, az öreg Bem így szólott hozzá:

„Hadnagy ur, ide jöttem, hogy munkásságát megtekintsem.” Ezt Bem németül mondta, mert nem tudott magyarul. Aron pedig németül nem tudott. De Turóczy megmagyarázta Aronnak, hogy nagy tisztesség érte, mert a generális ur hadnagynak szólította, ami azt jelenti, hogy ki van nevezve hadnagynak.

Ekkor Bem a műhelybe lépett. Körülnézett sasszemével és fölismerte azonnal a példás rendet. „Örülök, főhadnagy ur, hogy ilyen szép rend van” — szólalt meg a tábornok.

— Aron bátya, — tolmácsolá Turóczy — kegyelmedet a generális ur főhadnagynak nevezé ki.

Bem vizsgálni kezdte és kérdezte: Van-e lafeta? van-e számszám? van-e ló? Erre kinyitottak egy szinkaput és megmutatták a raktárt és megmondták, hogy a lovakat is mind Aron szereste össze és a kerek- és szijgyártókat is ő osztóskelte munkára. Erre Bem megszólalt:

„Kapitány ur, nagyon meg vagyok önnel elégedve.

Turóczy megmagyarázta Aronnak, hogy ő immár kapitány lett.

Mikor Bem mindent megvizsgált, távozáskor Gábor Aronhoz fordult, kezét nyújtott neki és így szólt:

„Köszönöm önnel órnagy ur a haza és a szabadság nevében.”

Igy lett az egyszerű székelyből órnagy.

— **Halál a vonat alatt.** Az érmihályfalvi állomás közelében levő őrbáznál megdöbbenő és végzetes szerencsétlenség történt karácsony estéjén, Dajka István pályáról éppen tisztét akarta végezni, de a síneken megbotlott és elesett. Gyorran fel akart tápaszkodni, de ekkor már maga előtt látta a mozdony két veres lámpájának rémes fényét. Bármennyire is igyekezett a halál torkából menekülni, csak annyira tudott félrehúzódi, hogy feleső teste szabadon volt ellenben két lábát teljesen összeszúrták, vagdalták a vonat kerekét. A szerencsétlen ember megmentésére ugyan elkövettek mindent, de néhány órai iszonyu kínuladás után meghalt. A borzalmas esetet súlyosbítja az, hogy száználma méltó áldozatnak neje is beteg és nyolcz gyermek sirtaja az elhunytban atyját. Dajka Istvánt karácsony másodnapján temették el pályatársainak és a község lakosainak nagy részfele mellett. A hivatalos vizsgálatot megindították.

— **Vasuti szerencsétlenség Rákoson.** Szerdán délután egy óra körül a Magyar állam vasutak rákosi rendező-pályaudvarán nagy vasuti szerencsétlenség történt, melynek három ember esett áldozatul. Ugyanis a 3568. számú kórvasuti tehervonat, mely szállítmányokkal megrakott teherkocsikból és egy I-II. osztályú üres személykocsiból állott, délután egy óra körül Rákos állomásról Rákos rendező pályaudvarra indult. A tehervonatot Rákos rendező állomás kanyarulatánál a csomka vagányra jutott, bár a tilos jelzés a vonat megérkezése előtt elég tisztán látható volt. A csomka vagány végén levő vastartányoknak teljes erővel ment neki, ennek következtében a vonat kisiklott, hat kocsi, köztük egy gázartálykocsi, teljesen szétrúzódtott. A törmelék között két ember halva maradt. Az egyik halottnak csak a két lába, a másiknak csak a lába látszott ki a romok közül. A mozdonyvezető, a ki idejekorán leugrott és a fekező könnyebb sérüléseket szenvedett. A sérülteket a Donhoffler dr. vezetésével kivonult mentők vették ápolás alá. A szerencsétlenség oka az hogy a vonatkezelő személyzet már 26 óra óta szakadatlan szolgálatban volt s teljesen kimerült. A fekező látta ugyan a „tilos” jelzőt, de azt mondta a mozdonyvezetőnek, hogy a tilos jelzés dacára is bátran mehettek tovább. A mozdonyvezető, a ki nem tudta, hogy az a vagány, a melyen a vonat halad, vakvágyán, s a ki különben is a hosszu szolgálatól teljesen kimerült volt, ezen a vagányon vezette a vonatot tovább.

— **Az elárult szabadsághős.** Esztendőnk óta folyik a harc Kuba szigetén a spanyolok erőszakos uralma ellen. A benszülőttek változó szerencsével küzdöttek a szarok ellen s már-már derengett számukra a folszabadulás hajnala, amikor az ellenség egyszerre visszaszűlyesztli áldozatát a sötétségbe, megbénítja, tönkretesz azzal, hogy a fenyegető óriás fejét Maceot, a kubai szabadsághóst, a benszülőttek derek és rettenhetetlen vezérét a spanyolok megölték. S aztán szerzeviszi a világba a hivatalos csatós, hogy Maceo a csatában esett el, karddal a kezében, méltó ellenség golyója által. S most kiderül, hogy ez a híresztelés hazugság, rut hazugság, éppen olyan rut, mint a csellekedet, amely a fiatal hős vesztét okozta. Maceo nem csatában esett el, Macot törbe csalták, elarútták, orozva ölték meg. A francia lapok hasábkot irnak az eset részleteiről. A fiatal hadvezérnek legbizalmasabb embere, az orvosa, bizonyos Certucha volt az árulója. A spanyol tábor vezére, Cirujeda ugyanis egy véres harc után átűzött Maceonak, hogy a halottak el-takarítása idejéig tartson békét, sőt jöjjön át hozzá, hogy ezt a kegyelotes eljárást megbeszéljék. Maceo hívei tisztán látták a cselofogást, de hiába kérelték vitéz vezérüket, mert arra csak egyetlen egy embernek volt befolyása, Certuchának, az orvosnak. S Certucha áruló volt, a spanyolok embere s természetesen arra bírta Maceot, hogy szálljon szembe a veszedelemmel és látogassa meg ellenfelét. Maceo el is követte ezt a gondatlanságot. A feiré zászlot kitudték és a megjelölt időben a vezér barátjának, Francisco Gomeznek, Certuchának s még négy bajtársának kíséretében a spanyol tábor felé közeledett. Alighogy tul voltak az előőrson, az erdő sűrűjéből puska lövések érték a társaságot... és Maceo halva rogyott össze. Gomez is halálos sebet kapott, a másik négy is megsebesült csak az orvosnak nem történt semmi baja. Certucha egy szempillantásra eltűnt a sűrűben s nem is került többé vissza a benszülőttek táborába. Ott él most is a spanyolok kegyelemkenyerén.

— **Százötven mértföld egy óra alatt.** Mérnökök körében nagyfelűnést kelt Behr vasuti mérnöknek találmánya, melynek következtében a vonat óránként 90—150 angol mérföldet tehet meg. A találmány praktikus voltát már minden tekintet-be igazolta a Behr-féle módszer alapján épült két rövid vasuti vonal, az egyik Irlandban, a másik Franciaországban, hol a vonat a 10 mértföldnyi hosszú pályát 4—5 perc alatt futja be. Behr találmányát most a belga vasuti vonalakon is alkalmazni fogják, azzal az újítással, hogy a mozdonyt villamosság fogja hajtani. Szükséges lesz, hogy a vasutakat lehetőleg egyenes vonalakban építék, mivel az óriási gyorsaság mellett sokkal fenyegetőbb az a veszély, hogy a vonat kisiklik.

— A Népszövetségnek január 1-én jelent meg az első száma. Szederkényi Nándor a kiváló tartalmu politikai hetilapja, a mely a függetlenségi eszmék szolgálatában áll és a melynek munkatársai között Bartha Miklós, Ugron Gábor nevei diszelegnek, oly kitűnő tartalmu, hogy annak minden sorát nemcsak szívesen, de igaz élvezettel fogja mindenki olvasni. A megjelenés első szám, melyből mutatványképp tárczarovatunkban közlünk egy józót, kitűnően megírt történelmi rajzot, a legjobb ajánlata ez új hetilapnak, mely nemcsak hivatást teljesít, de valódi szükségletet elégít ki. A legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe. A kiadóhivatal (Üllői-ut 1. sz.) szívesen küld mindenkinek mutatványszámokat.

— Pénzügyi Ujság. E cím alatt jelenik meg minden hónap 2-án és 16-án egy közgazdasági folyóirat, mely feladatává tűzte ki, hogy tanácsokkal kezdve járjon a közgazdasági élet iránt érdeklődő közönségnek. A lap szerkesztője Parlaghy Vilmos, kinek ez irányban a budapesti piacról a legjobb információk állanak rendelkezésére, de elegendő tájékoztatást nyújt a lap a külföldi piacok helyzetéről is. Az újonnan megindult lap, mely mellékletében hiteles sorsolásokat közöl, valószínűleg nemcsak szakkörökben, de a nagyközönségnél is teljes figyelmet fog kelteni. A lap előfizetési ára egész évre csak 1 frt 50 kr.]

Eladó föld.

Télesen mintegy 50 hold jóminőségű szántóföld tanyaépítéssel, továbbá a Bökényben 10 hold, mentett szántóföld a holt Körös partján tanyaépítéssel és ugyanott 13 hold szántóföld eladó. Értekezni lehet Sarkadi Nagy Emilia urnóval, vagy Sarkadi Nagy Ferenczcel III. t. 183. szám alatt.

HÁZ-ELADÁS.

Sárándi József III. t. 74. számú háza nagy szőlős kerttel kedvező feltételek mellett örökön eladó, esetleg haszonbérbe is kiadó. Értekezni lehet a fenti sz. a. 3-3

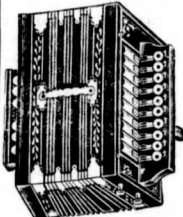
Ügyvédi iroda megnyitása.

Tisztelettel értesitem a jogkereső közönséget, hogy

ügyvédi irodámat

a kurczaparti utcában lévő saját házamban megnyitottam; s úgy peres, mint ügyvédi közbenjárást igénylő peren kívüli ügyek vitelét készséggel elvállalom.

Burián Lajos,
ügyvéd.

következtében a harmonikának nagyszerű, orgona-szerű hangja van.

40 hangu 2 Reg. 15 $\frac{1}{2}$ × 33 cm. nagyság = 4 $\frac{1}{2}$ frt.
60 " 3 " 17 × 34 " " = 5 $\frac{1}{2}$ frt.
80 " 4 " 17 $\frac{1}{2}$ × 14 $\frac{1}{2}$ " " = 6 $\frac{1}{2}$ frt.
Iskola magántanulóknak ingyen. Portó és csomagolás 60 kr. Képes árjegyzék ingyen.

C. A. Schuster, 15-20

harmonika-készítő Graslitz-ban, Csehország.
Szállítás utánvétellel. — Becs-reles lehetséges.
Viszontelárusítókkal az összekötötés kerestetik.

Kiadó bolthelyiség.

Dobozi Mihály L. tized 138. sz. házána, a bolthelyiség lakással együtt bolt- vagy korcsmahelyiségnek is kiadó. 1-3

Milliók hevernek

parlagon; mivel a sorsjegytulajdonosok nem ellenőrzik sorsjegyeiket vagy megbízhatatlan sorsolási lapot járatnak.

Fizessünk elő a „Pénzügyi Ujságra“.

Pénzügyi Ujság

legteljesebb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb pénzügyi, tőzsdei és sorsolási szakközlöny.

A „Pénzügyi Ujság“

közli az összes magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek, záloglevelek, kamatozó kötvények elsőbbségi kötvények és részvények hiteles sorsolási lajstromait.

A „Pénzügyi Ujság“

kimerítő és megbízható információkat szolgáltat az értékpapírpiacon összes viszonyairól.

A „Pénzügyi Ujság“

rendes tudósításokat hoz a gabona- és terménypiacon.

Előfizetési ára:

Budapesten házhoz hordva vagy vidékre postán szétküldve egész évre

1 frt 50 kr.

Előfizetők egy év leforgása alatt 30 sorsjegy húzásain ingyen játszanak.

Előfizetni legcélszerűbben postautalvánnyal vagy a kiadóhivatalban.

Tessék mutatványszámot kérni.

(BUDAPEST, V. ker., Fürdő-utca 1. szám.)

ELSŐ KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Szentesen, Kurczaparti-utca 31. sz.

Jutányos árak!

ELVÁLLALJUK:

Diszes számlák, jegyzékek, tudósító levelek; diszes meghívók, táncrendek, divatos eljegyzési és esketési kártyák; étlapok, községi és városi hivatalos nyomtatványok; árjegyzékek, czim-, asztali s névjegyek, továbbá mindennemű és színű falragaszok és diszes kivitelű gyászlapok elkészítését.

Szép kivittel!

Harmincz év óta fennálló

s a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő betűkkel és gyorsajtóval ellátott

újonnan berendezett

könyvnyomdáinkat,

melyben minden e szakmába vágó munkák a legjutányosabb áron, csinos kivitelben, gyorsan és pontosan készíttetnek el, — ajánljuk a n. é. közönség pártfogásába.

Szentesen, 1896. július havában.

Tisztelettel

Szentesi első könyvnyomda részvénytársaság.

Gyors elkészítés!

ELVÁLLALJUK:

Mindennemű táblás kimutatások és takarékpénztári mérlegek; időszi és folyóiratok, hirdalok, művek; diszes kivitelű szalag-aranyozások és számlák; ipar és kereskedelmi körlevelek csinosan kiállitva; mindennemű irodai és ügyvédi nyomtatványok; levélpapírok és borítékoknak cégnyomással készítését.

Pontosság!

A SZENTESI LAP szerkesztősége és kiadóhivatala,

hol kéziratok elfogadtnak s az előfizetési pénzek felvételnek.